

Azië-Pacific
Bangkok
Beijing
Brisbane
Hanoi
Ho Chi Minhstad
Hong Kong
Jakarta
Kuala Lumpur*
Manila*
Melbourne
Seoul
Shanghai
Singapore
Sydney
Taipei
Tokyo
Yangon

Europa, Midden-
Oosten & Afrika
Abu Dhabi
Almati
Amsterdam
Antwerpen
Bahrein
Bakoe
Barcelona
Berlijn
Boedapest
Brussel
Cairo
Casablanca
Djedda*
Doha
Dubai
Düsseldorf
Frankfurt
Genève
Istanbul
Johannesburg
Kiev
Londen
Luxemburg
Madrid
Milaan
Moskou
München
Parijs
Praag
Riyad*
Rome
Sint Petersburg
Stockholm
Warschau
Wenen
Zurich

Amerika
Bogota
Brazilië**
Buenos Aires
Caracas
Chicago
Dallas
Guadalajara
Houston
Juárez
Lima
Mexico Stad
Miami
Monterrey
New York
Palo Alto
Porto Alegre**
Rio de Janeiro**
San Francisco
Santiago
São Paulo**
Tijuana
Toronto
Valencia
Washington, DC

* Gelieerde Kantoren
** In samenwerking met
Trench, Rossi e Watanabe
Advogados

Datum: 28 april 2017

Aan: Zijne Excellenties:
De Minister van Financiën
De Minister van Veiligheid en Justitie
De Minister van Economische Zaken

Onderwerp: Reactie op internetconsultatie Implementatiewet
registratie uiteindelijk belanghebbenden

Hooggeachte heren,

Onder dankzegging voor de daartoe geboden mogelijkheid doen wij u hierbij op persoonlijke titel onze reactie toekomen op het consultatiewetsvoorstel inzake de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden.

In deze reactie maken wij gebruik van de volgende definities:

wetsvoorstel	Consultatiewetsvoorstel Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden
toelichting	Memorie van toelichting behorend bij het consultatiewetsvoorstel Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden
richtlijn	Vierde anti-witwasrichtlijn (richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering)
Hrg	Handelsregisterwet 2007
WED	Wet op de economische delicten
Wwft	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme
Wwft-instellingen	Instellingen in de zin van artikel 1 van de Wwft
UBO	Uiteindelijk belanghebbende
Wwft-wetsvoorstel	Consultatiewetsvoorstel Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn
EVRM	Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Baker & McKenzie Amsterdam N.V. is statutair gevestigd te Amsterdam en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 34208804.

Baker & McKenzie Amsterdam N.V. is lid van Baker & McKenzie International, een Zwitserse Verein. Wij verwijzen naar <http://www.bakermckenzie.com/nl/netherlands/generalconditions/>.

Wij stellen voorop dat wij de noodzaak onderschrijven om maatregelen te nemen ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme. Naar aanleiding van het voorstel en de toelichting hebben wij de volgende opmerkingen.

1. Definitie UBO

1.1 Omschrijving UBO in amvb

In het wetsvoorstel wordt geen concrete invulling gegeven aan het begrip UBO. Pagina 8 van de toelichting meldt dat het vanuit het oogpunt van uitvoerbaarheid van belang is dat aan de betreffende ondernemingen en rechtspersonen waarvan de UBO-informatie in het handelsregister zal worden opgenomen duidelijkheid wordt geboden over hoe zij kunnen bepalen wie hun UBO is. Dit wordt genoemd als reden om niet in de Handelsregisterwet 2007, maar in het Handelsregisterbesluit 2008 per type onderneming en rechtspersoon te bepalen wie dient te worden beschouwd als UBO. Wij vinden het bieden van duidelijkheid geen overtuigend argument om de definitie van de UBO in een algemene maatregel van bestuur op te nemen in plaats van in de wet.

De delegatie naar lagere wetgeving brengt het nadeel mee dat wij ons geen goed oordeel kunnen vormen over de voorgestelde UBO-definitie. De regering kan het UBO-begrip naar eigen goeddunken invullen, zonder formeel wettelijk kader. De wetgever zou zich moeten afvragen of een dergelijk ruim mandaat passend is, gezien de inbreuken op de privacy die de nadere invulling onvermijdelijk met zich zal brengen. Daarnaast vragen wij ons af of de regering deze taak goed uit kan voeren, nu een dergelijk besluit ten volle kan worden getoetst aan de Grondwet en andere privacywetgeving, terwijl mogelijke strijdigheid met die wetgeving niet wordt opgelost in het wetsvoorstel.

Dit zorgt mogelijk voor rechtsonzekerheid en dat lijkt ons zeer onwenselijk.

Wij zouden het gezien het bovenstaande raadzaam vinden dat de invulling van het begrip UBO bij wet wordt vastgelegd.

1.2 'Pseudo-UBO'

In de richtlijn is opgenomen dat er altijd een UBO dient te worden aangewezen. In het uiterste geval, kortgezegd wanneer er geen UBO is of kan worden aangewezen, kunnen ook één of meer personen die behoren tot het hoger leidinggevend personeel worden aangemerkt als UBO. Dit is een zogenaamde 'pseudo'-UBO. Hierover wordt in het wetsvoorstel en de toelichting niet gesproken. We nemen aan dat ook de pseudo-UBO verder zal worden uitgewerkt in het Handelsregisterbesluit 2008. Het zou goed zijn als de toelichting op dit punt zou worden aangevuld.

1.3 Tekstuele opmerkingen

Artikel 10a, onder 1 Wwft luidt in het wetsvoorstel als volgt:

In afwijking van artikel 1, eerste lid, onderdeel f wordt in dit artikel onder uiteindelijk belanghebbende verstaan: de natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over een onderneming of rechtspersoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b of c, van de Handelsregisterwet 2007.

Allereerst valt ons op dat wordt verwezen naar de huidige (oude) wetsartikel (1, lid 1 sub f) UBO-definitie van artikel 1, lid 1, sub f Wwft. We nemen aan dat in de uiteindelijke tekst van artikel 10a Wwft naar de nieuwe UBO-definitie van artikel 1 lid 1 van het Wwft-wetsvoorstel zal worden verwezen.

Daarnaast is er in artikel 10a Wwft eveneens geen concrete invulling gegeven aan het begrip UBO. Ten aanzien van de keuze dit in een amvb op te nemen geldt hetzelfde commentaar als genoemd onder 1.1 hierboven. Desalniettemin wijzen wij op het volgende. In artikel 1 lid 1 van het Wwft-wetsvoorstel luidt de UBO-definitie als volgt:

iedere natuurlijk persoon die, op grond van bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen criteria, de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over de cliënt of de natuurlijke personen voor wiens rekening een transactie of activiteit wordt verricht.

De passage ‘op grond van bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen criteria’ ontbreekt in het voorgestelde artikel 10a Wwft. Wij menen dat deze passage ook hier zou moeten worden ingevoegd.

2. Entiteiten waarvan UBO-informatie wordt geregistreerd

2.1 Uitgezonderde entiteiten

De verplichting tot inschrijving van een UBO in het UBO-register wordt opgenomen in het voorgestelde artikel 15a Hrg. In het vierde lid van dit artikel wordt een beperkt aantal categorieën van ondernemingen en rechtspersonen uitgezonderd van deze verplichting. Als reden hiervoor noemt de toelichting dat op dit moment kan worden aangenomen dat er bij deze ondernemingen en rechtspersonen een laag risico op witwassen of financieren van terrorisme bestaat.

Het lijkt ons raadzaam aanvullende categorieën ondernemingen en rechtspersonen bij wie een dergelijk laag risico bestaat toe te voegen aan de uitzondering van lid 4. Gedacht kan worden aan ANBI's. De enkele redenatie dat de richtlijn geen onderscheid maakt tussen het wel of niet beogen van een algemeen nut lijkt ons geen argument om ANBI's niet uit te zonderen. Kerkgenootschappen worden immers ook niet genoemd in de richtlijn en die worden wel uitgezonderd.

We wijzen er daarnaast op dat in de UBO-definitie in artikel 3 lid 6 sub a van de richtlijn beursgenoteerde entiteiten die onderworpen zijn aan bepaalde openbaarmakingsvereisten worden uitgezonderd. Wij merken op deze uitzondering niet in artikel 15a lid 4 is overgenomen.

2.2 Tekstuele opmerking

In het voorgestelde artikel 10a lid 2 Wwft wordt een verplichting opgenomen tot het inwinnen en bijhouden van UBO-informatie. Hier ontbreekt een uitzondering als bedoeld in artikel 15a lid 4 Hrg. Wij vragen ons af of dit onderscheid bewust is gemaakt en wat de reden hiervoor is. Wij zouden voorstellen de in artikel 15a lid 4 Hrg. genoemde ondernemingen en rechtspersonen ook uit te zonderen van de verplichtingen uit hoofde van artikel 10a lid 2.

3. Vermelding aard en omvang van het gehouden belang

Eén van de gegevens die in het handelsregister omtrent de UBO zullen worden opgenomen, en volgens het wetsvoorstel openbaar zal worden gemaakt, is de aard en omvang van het door de UBO gehouden belang. In noot 20 op pagina 13 van de toelichting wordt aangegeven dat het belang zal worden weergegeven in bandbreedtes van 25, 50, 75 en 100%. Deze bandbreedtes worden in de richtlijn niet genoemd en de wetgever gaat hiermee derhalve verder dan de richtlijn vereist. Wij vragen ons daarbij af wat de meerwaarde is van de registratie van het belang in bandbreedtes, afgewogen tegen de verdere inbreuk op de privacy. Het is in de richtlijn in ieder geval niet relevant in het kader van de identificatie van cliënten.

Daarnaast vragen wij ons af wat er bij de omvang van het belang moet worden vermeld indien het aandelenkapitaal van een vennootschap verschillende klassen aandelen kent of wanneer het belang niet in een percentage kan worden uitgedrukt. Dit laatste speelt bijvoorbeeld in het geval van de pseudo-UBO (zie ook 1.2 hierboven) of bij een persoon die kwalificeert als UBO omdat hij/zij een recht tot benoeming en ontslag van bestuurders heeft.

4. Toegang tot de UBO-informatie

4.1 Toegang voor een ieder

De richtlijn noemt de volgende drie categorieën die toegang moeten krijgen tot het UBO-register:

- a) bevoegde autoriteiten en de FIU, zonder enige beperking;
- b) wwft-instellingen, in het kader van het cliëntenonderzoek;
- c) alle personen of organisaties die een legitiem belang kunnen aantonen.

Nederland wil echter gebruik maken van de mogelijkheid die de richtlijn biedt om de UBO-informatie onder te brengen in een openbaar register. Hiervoor worden kort gezegd de volgende argumenten aangedragen:

1. Transparantie dient het doel van de richtlijn, te weten het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering.
2. Het beginsel van openbaarheid vloeit voort uit de maatschappelijke functies van het handelsregister, waaronder het bevorderen van de rechtszekerheid en economische belangen.
3. Het aantal Wwft-instellingen en andere belanghebbenden is zo groot dat het verschil met de variant dat iedereen toegang tot de UBO-informatie heeft klein is.
4. Omdat er in het geval van een openbaar register geen onderbouwde aanvraag tot toegang tot de UBO-registratie en een toetsing daarvan nodig is, levert dit een lastenverlichting op voor de KvK en de afnemers van de UBO-informatie.

Ad 1: Het openbaar maken van de UBO-informatie is een keuze die de richtlijn biedt. Het doel van de richtlijn wordt echter, gezien de tekst van de richtlijn zelf, kennelijk reeds gediend met het in de richtlijn voorgestelde systeem van drie categorieën gebruikers. Wij zien geen reden voor Nederland om verder te gaan dan de richtlijn noodzakelijk acht om dit doel te bereiken.

Ad 2: Onduidelijk is hoe de rechtszekerheid en de economische belangen worden gediend met het toegankelijk maken van persoonsgegevens aan personen die geen legitiem belang hebben bij het verkrijgen van die gegevens en aan Wwft-instellingen anders dan in het kader van hun cliëntenonderzoek. Het tegenovergestelde lijkt ons eerder het geval.

Ad 3: Wij vragen ons af waar dit standpunt op gebaseerd is. Is er daadwerkelijk onderzocht hoe groot de groep personen is die niet in één van de genoemde drie categorieën valt? Zeker wanneer de toegang beperkt is tot het doel (cliëntidentificatie, specifiek legitiem belang), vragen wij ons af of de groep en met name de frequentie van het gebruik wel zo hoog zal zijn. Het gaat hier ook om informatie van een totaal andere orde dan bijvoorbeeld het kunnen vaststellen wie bijvoorbeeld bevoegd is om een vennootschap te vertegenwoordigen.

Ad 4: Bij de categorie onder b) lijkt de toetsing ons vrij eenvoudig. Het argument van lastenverlichting is, hoewel niet feitelijk onderbouwd, te begrijpen waar het de categorie onder c) betreft. Een eventuele lastenverzwaring weegt onzes inziens echter niet op tegen de vergaande inbreuk op de privacy van de UBO door openbaarmaking van zijn/haar gegevens. Indien iemand pas toegang kan krijgen tot deze gegevens na het aantonen van een legitiem belang, werpt dat een terechte drempel op. Dan kunnen derden zonder gerechtvaardigd belang de UBO-informatie in ieder geval niet vrijelijk inzien. Ook zou dit systeem de gewenste duidelijkheid bieden over wie UBO-informatie opvraagt en met welk doel. Dit verkleint de kans op misbruik van deze gegevens. Het voorkomen van misbruik van de gegevens, ook voor bijvoorbeeld commerciële doeleinden (zoals nu al in toenemende mate het geval is bij het handelsregister) lijkt ons een kerntaak van de overheid in het licht van de bescherming van de privacy.

Kortom: wij zijn niet overtuigd van de noodzaak om de UBO-informatie in een openbaar register onder te brengen. Wij zijn van mening dat de Nederlandse wetgever er goed aan doet zo dicht mogelijk bij het systeem van de richtlijn te blijven. In 4.2 hieronder lichten wij dit standpunt verder toe.

4.2 Privacywaarborgen

Op pagina 15 van de toelichting wordt erkend dat met een openbaar UBO-register informatie openbaar kan worden die eerder niet was en dat dit voor sommige UBO's een reëel risico met zich kan brengen. Daarom worden de volgende vier waarborgen voorgesteld ten behoeve van onder meer de bescherming van de privacy en de persoonlijke levenssfeer van de te registreren UBO's:

1. Registratie van afnemers.
2. Betaling van een vergoeding voor inzage.
3. Afnemers anders dan de FIU en de specifiek aangewezen autoriteiten krijgen slechts inzage in een gedeelte van de UBO-informatie.
4. In bepaalde gevallen kan de UBO verzoeken tot afscherming van zijn/haar gegevens in het UBO-register.

Ad 1: Wij gaan er vanuit dat de wetgever hier dus een ander systeem voorziet dan het bestaande systeem van toegang tot het handelsregister. Het aanmaken van een account bij het handelsregister is eenvoudig, relatief anoniem, en daarmee geen drempel. Een ander systeem dan het gebruikelijke systeem zal dus noodzakelijk zijn wil de privacy van de UBO daadwerkelijk gewaarborgd worden. Daarnaast zou de Kamer van Koophandel de betreffende UBO meer informatie moeten kunnen verstrekken dan informatie over de categorieën afnemers aan welke diens persoonsgegevens zijn verstrekt. Het komt ons vreemd voor dat degene die toegang heeft tot het UBO-register meer privacy toekomt dan de UBO. Zoals gemeld onder 4.1 hierboven, menen wij ook dat dit de kans op misbruik van de UBO-informatie kan verkleinen.

Ad 2: Wij gaan ervan uit dat het de bedoeling is dat er apart betaald wordt voor het verkrijgen van de UBO-informatie en dat de UBO-informatie niet standaard op het uittreksel komt te staan. Aangezien de vergoeding die aan de inzage verbonden administratiekosten niet mag overschrijden verwachten we overigens niet dat het betalen van deze vergoeding een drempel opwerpt, zeker niet als de toegang openbaar wordt (hetgeen tot grotere omzet zal leiden en dus tot lagere kosten per inzage).

Ad 3: Ook met de beperkte set persoonsgegevens, kan de identiteit van de UBO met behulp van andere bronnen (zoals andere registers) eenvoudig worden achterhaald. Commerciële partijen zoals Company.info spelen hier ook een rol in, doordat zij verschillende bronnen aan elkaar koppelen. Onduidelijk is in hoeverre zij de UBO-gegevens commercieel zullen kunnen ontsluiten, zoals dat nu ook al met het

handelsregister gebeurt (zo is het bij hen, anders dan bij het handelsregister, mogelijk om op bestuurders te zoeken om te kijken welke relaties daarmee kunnen worden gelegd). Wij missen derhalve als belangrijke waarborg een verbod op het commercieel gebruik of commercieel ontsluiten van het UBO-register anders dan via het handelsregister. Overigens zouden wij betogen dat het ook de Kamer van Koophandel niet toegestaan mag worden het UBO-register commercieel te gebruiken.

Ad 4: De mogelijkheid tot afscherming van de UBO-informatie zal in het Handelsregisterbesluit 2008 worden uitgewerkt. Wij kunnen dus slechts een oordeel vellen over wat hierover in de toelichting vermeld staat. Op basis daarvan vragen wij ons af of vooraf om afscherming kan worden verzocht of pas als de gegevens eenmaal in het UBO-register staan opgenomen (en mogelijk al verder over het internet verspreid zijn). Ook zijn wij benieuwd hoe de UBO aannemelijk kan maken dat hij/zij wordt blootgesteld aan één van de genoemde risico's (fraude, ontvoering, chantage, geweld of intimidatie). Is het aantonen van een bepaalde omvang van het vermogen daarvoor al voldoende? En wordt de afgeschermd informatie dan ook uit de 'historie' van het register verwijderd? Om afscherming in dit digitale tijdperk enigszins reëel te maken zal het eens te meer noodzakelijk zijn dat er een verbod komt op de verspreiding van de UBO-informatie voorbij het handelsregister, omdat informatie die openbaar gemaakt is, nooit meer afgeschermd kan worden. Op pagina 17 van de toelichting staat dat het eveneens aan de UBO is om aannemelijk te maken dat er sprake is van minderjarigheid of handelingsonbekwaamheid. Is dit inderdaad de bedoeling? Is het niet mogelijk om het register zo in te stellen dat bij een bepaalde geboortedatum in het systeem de UBO-informatie automatisch wordt afgeschermd?

5. Terugmeldingsplicht

5.1 Algemeen

Op grond van artikel 19 jo. 15a lid 2 Hrg zal de tot opgave van UBO-informatie verplichte persoon gehouden zijn te zorgen dat die informatie te allen tijde juist en volledig is ingeschreven in het handelsregister. Overtreding van deze verplichting kwalificeert als economisch delict op grond van artikel 47 Hrg jo. artikel 1 onder 4 o WED.

In het wetsvoorstel worden Wwft-instellingen op grond van artikel 10b Wwft verplicht om een melding aan de Kamer van Koophandel te doen in het geval zij gerede twijfel hebben over de juistheid van bepaalde UBO-informatie of aan het ontbreken van bepaalde UBO-informatie. Het overtreden van de terugmeldingsplicht zal in artikel 1, onder 2o WED worden aangemerkt als een economisch delict. Het niet-melden kan hierdoor zwaar worden gesanctioneerd met onder andere een gevangenisstraf oplopend tot vier jaar of een geldboete, in beginsel oplopend tot EUR 82.000.

Wij maken ons zorgen over deze terugmeldingsplicht. Hiermee wordt een Wwft-instelling in gewetensnood gebracht. Hij/zij is dan verplicht een strafbaar feit van de cliënt (de cliënt is zelf ook strafbaar voor onjuistheden in de registratie van de UBO) dat in het kader van het cliëntenonderzoek aan het licht is gekomen te melden, omdat hij anders zelf strafbaarstelling riskeert. Dit druist in tegen de vertrouwensrelatie met de cliënt en is volgens ons in het geval van advocaten en notarissen ook in strijd met het verschoningsrecht en de geheimhoudingsplicht. Vanuit de praktijk bereiken ons geluiden dat veel Wwft-instellingen ervoor zullen kiezen zo min mogelijk gebruik te maken van het UBO-register, om de kans op het constateren van onjuistheden te verkleinen. Als dat werkelijkheid wordt schaadt de terugmeldingsplicht dus direct het doel van het UBO-register.

Los hiervan is de keuze om alle Wwft-instellingen meldingsplichtig te maken een ongebruikelijke keuze. Over het algemeen zijn bij basisregistraties slechts bestuursorganen verplicht tot terugmelding. Het is onzes inziens niet de taak van de Wwft-instellingen om zorg te dragen voor de juistheid van de gegevens in het UBO-register. Wij stellen dan ook voor deze terugmeldingsplicht te schrappen.

5.2 Tekstuele opmerking

Voor de volledigheid merken wij nog op dat de toelichting op pagina's 18 en 19 lijkt te impliceren dat de terugmeldingsplicht slechts ziet op geconstateerde onjuiste of ontbrekende UBO-informatie in het handelsregister. Echter, wanneer artikel 10b Wwft letterlijk wordt gelezen lijkt de terugmeldingsplicht niet beperkt te zijn tot UBO-informatie in het handelsregister. Wij bevelen daarom aan artikel 10b Wwft zodanig aan te passen dat wordt gesproken over 'een gegeven als bedoeld in artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007'.

5.3 Aanvullende strafbaarstelling

Als hiervoor reeds aangegeven pleiten wij voor het beperken van de toegang tot het UBO-register tot de gedefinieerde groepen. Daarnaast pleiten wij voor strafbaarstelling van het gebruik door die groepen buiten het doel van de aan hen verstrekte toegang, als waarborg tegen oneigenlijk gebruik.

Daarnaast menen wij dat strafbaarstelling van het commercieel gebruik en verspreiding van informatie uit het UBO-register onderzocht moet worden. Commerciële verspreiding doet immers in hoge mate afbreuk aan de privacy en maakt de waarborgen in zijn geheel illusoir.

6. Bescherming persoonsgegevens

6.1 Eisen verwerking persoonsgegevens

De verwerking van persoonsgegevens die met dit wetsvoorstel wordt beoogd dient te voldoen aan de navolgende eisen:

- a. Er dient sprake te zijn van een wettelijke basis die de wezenlijke inhoud van het recht op gegevensbescherming eerbiedigt
- b. Er dient sprake te zijn van het daadwerkelijk beantwoorden aan erkende, legitieme doelstellingen van algemeen belang.
- c. Er dient sprake te zijn van proportionaliteit: de middelen waarmee beoogd wordt de nagestreefde doelstelling te bereiken zijn passend, leveren een wezenlijke bijdrage aan die doelstelling en gaan niet verder dan daarvoor noodzakelijk is.

Ad a: Er wordt aangegeven dat er sprake is van een wettelijke basis. Er wordt echter niet toegelicht hoe deze wettelijke basis de wezenlijke inhoud van het recht op gegevensbescherming eerbiedigt.

Ad b en c: De met de richtlijn en het wetsvoorstel beoogde doelstellingen worden duidelijk omschreven. Het primaire doel is het voorkomen van gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en terrorismebestrijding. Ook kan worden gezegd dat dit doel een zwaarwegend algemeen belang dient. Wat ons betreft is er echter in onvoldoende mate voldaan aan het proportionaliteitsvereiste.

Allereerst is in de toelichting onvoldoende onderbouwd op welke manier de nieuwe regels een wezenlijke bijdrage gaan leveren aan de beoogde doelstelling. Daarnaast wordt niet aangegeven waarom die doelstelling niet op een andere manier kan worden bereikt en waarom de voorgestelde oplossing noodzakelijk is. De voorgestelde waarborgen genoemd onder 4.2 hierboven wegen zoals gezegd onvoldoende op tegen de inbreuk op de privacy van de UBO.

Wij zouden de wetgever willen adviseren bij de implementatie van de richtlijn niet verder te gaan dan de richtlijn vereist. Het nadeel van de hogere kosten van een niet-openbaar register weegt niet op tegen het risico van een openbaar register dat mogelijk nationale en internationale privacyregels schendt. Daarnaast zou uitgerekend een internationaal handelsland als Nederland niet verder moeten gaan dan de richtlijn voorschrijft. Indien overige EU-landen kiezen voor minimale implementatie, zou de vergaande privacy-inbreuk die ons UBO-register meebrengt een schadelijke uitwerking kunnen hebben op ons vestigingsklimaat.

Wij menen voorts dat de proportionaliteit getoetst moet worden per bepaling in het wetsvoorstel. De wetgever zou zichzelf steeds de vraag moeten stellen of deze bepaling de kern vormt van het doel van het wetsvoorstel en of de bepaling een legitieme inbreuk vormt op het recht op privacy. Zonder een dergelijke onderbouwing achten wij de kans dat onderdelen van het wetsvoorstel strijdig worden bevonden met hogere regelgeving (met name het EVRM) niet illusoir. Onder meer de recente procedure voor het Franse Constitutionele Hof inzake het Franse trust-register laat dit ook zien.

Het voorgaande geldt eens te meer waar het wetsvoorstel verder gaat dan de richtlijn vereist, omdat op deze onderdelen buiten twijfel is dat het wetsvoorstel ten volle getoetst kan worden aan onder meer het EVRM.

6.2 Proportionaliteit – inzage door bevoegde autoriteiten en de FIU

Op pagina 24 staat dat het door de UBO gehouden belang slechts zal worden uitgedrukt in bandbreedtes van bepaalde percentages en dat er geen geldbedragen zullen worden genoemd. Hiermee wordt echter voorbijgegaan aan het feit dat een gepubliceerde jaarrekening in combinatie met een percentage wel tot de vaststelling van een geldbedrag bij een UBO kan leiden.

Eveneens op pagina 24 staat dat alleen de bevoegde autoriteiten en de Financiële inlichtingen eenheid UBO-gegevens gerangschikt op natuurlijke personen kunnen inzien; andere gebruikers zouden uitsluitend op onderneming of rechtspersoon kunnen zoeken. Dat werkt wellicht zo in het handelsregister, maar niet bij partijen als Company.info die informatie uit het handelsregister verwerken en aanbieden aan derden. Daar kan wel degelijk op natuurlijke personen gerangschikte informatie worden verkregen. Hoe denkt de wetgever hiertegen op te treden? Als aangegeven ligt strafbaarstelling van commercieel gebruik voor de hand.

6.3 Proportionaliteit – inzage door Wwft-instellingen

Wwft-instellingen krijgen slechts toegang tot het minimumaantal UBO-gegevens genoemd in artikel 30 lid 5 van de richtlijn. Wij zouden willen bepleiten dat dit voor Wwft-instellingen die ook uit anderen hoofde toegang hebben tot de overige gegevens (zoals notarissen) in de praktijk een weinig praktische beperking is. Wij pleiten ervoor te overwegen om, onder dezelfde waarborgen, de toegang tot de volledige UBO-informatie open te stellen voor die Wwft-instellingen die ook toegang hebben tot andere registers. Het voordeel is dat er dan wel duidelijke waarborgen zijn voor de toegang tot die informatie.

7. Vestigingsklimaat

Wij missen in het wetsvoorstel een analyse van de impact die het wetsvoorstel heeft op het Nederlandse vestigingsklimaat. Mogelijk is dit niet gedaan vanuit de gedachte dat iedere Europese lidstaat gehouden is een UBO-register in te voeren. Omdat het wetsvoorstel echter op onderdelen verder gaat dan de richtlijn, kunnen er wel degelijk verschillen ontstaan met andere lidstaten. Privacyoverwegingen vormen een onmiskenbaar onderdeel van de keuze van ondernemingen omtrent waar zij zich vestigen. Als land waar zich traditioneel veel vennootschappen vestigen, met de bijbehorende hoogwaardige dienstverlening en werkgelegenheid, zou Nederland als geen ander terughoudend moeten zijn bij het invoeren van bepalingen in het wetsvoorstel die verder gaan dan de richtlijn. Wij wijzen in dit licht bijvoorbeeld op Duitsland, dat anders dan Nederland niet gekozen heeft voor een openbaar register.

8. Tot slot

Wij danken u voor de mogelijkheid om op het voorstel te reageren. Wij verzoeken u om onze reactie mee te nemen in het verdere wetgevingsproces.

Met vriendelijke groet,

Marnix Veldhuijzen

M-C Brzezinski

Isabelle Bronzwaer